

Polska **Truck** & business



Truck&Business Polska drukowany jest na papierze ekologicznym, pochodzącym w 100% z recyklingu

UŻYWANY CIĄGNIK



W LEASING

KIEROWCÓW DWÓCH

Firmy transportowe wysyłają nierzadko w trasę dwóch kierowców, którzy naprzemiennie prowadzą jeden pojazd (załoga dwuosobowa). Wydawać by się mogło, że jest to rozwiązanie korzystniejsze dla pracodawcy, gdyż samochód dłużej pozostaje w ruchu i może pokonywać większe odległości. Czy aby na pewno? Żeby to sprawdzić, trzeba zweryfikować, jakie są zasady rozliczania czasu pracy i wynagradzania kierowców w trakcie tzw. przewozu podwójnego.



Anna Knapik
aplikant radcowski
Kancelaria Radców Prawnych Klatka i partnerzy
w Katowicach
www.prawotransportowe.pl

Ogólne zasady dotyczące rozliczania czasu pracy pozostają takie same dla kierowców w zaloge jednoosobowej jak i w zaloge kilkuosobowej. Istnieje jednak różnica w zakresie odbierania przerwy dziennej. Walorem jazdy w zaloge kilkuosobowej jest dłuższy okres, w którym powinien zostać odebrany odpoczynek dzienny (dłuższa zmiana robocza) oraz krótszy wymiar tego odpoczynku.

▼ Rozporządzenie nr 561/2006

Zgodnie z art. 8 ust. 5 Rozporządzenia nr 561/2006¹, w ciągu 30 godzin od zakończenia dziennego lub tygodniowego okresu odpoczynku, kierowca należący do kilkuosobowej załogi musi skorzystać z kolejnego dziennego okresu odpoczynku trwającego co najmniej 9 godzin. A zatem prowadzący pojazd, rozpoczynający jazdę w zespole o godzinie 5 rano ma możliwość odbycia dziennego odpoczynku w ciągu 30 godzin - do godziny 11 następnego dnia. W dodatku odpoczynek ten może wynosić 9 godzin, a nie 11 jak to jest w przypadku załogi jednoosobowej.

Powyższe zasady dotyczące czasu trwania zmiany roboczej i przerwy dziennej mają jednak zastosowanie tylko wtedy, gdy przejazd spełnia warunki do uznania go za przejazd w zaloge kilkuosobowej w rozumieniu Rozporządzenia nr 561/2006. Załoga kilkuosobowa to sytuacja, w której w trakcie każdego okresu prowadzenia pojazdu pomiędzy dwoma kolejnymi dziennymi okresami odpoczynku, lub pomiędzy dziennym okresem odpoczynku a tygodniowym okresem odpoczynku, w pojeździe przebywa co najmniej dwóch kierowców w celu prowadzenia pojazdu.

▼ Wyjątkowa godzina

Przez pierwszą godzinę obsady kilkuosobowej obecność innego kierowcy lub kierowców jest fakultatywna, ale przez pozostałą część tego okresu stanowi obowiązek. Zatem o przewozie w zaloge kilkuosobowej w rozumieniu Rozporządzenia 561/2006 możemy mówić tylko wtedy, gdy pojazd prowadzi co najmniej dwóch użytkowników ciągnika i są oni obecni przez cały czas prowadzenia środka transportu. Wyjątkowo w pierwszej godzinie jazdy w pojeździe może znajdować się tylko jeden kierowca - ma to umożliwić skompletowanie załogi na czas przejazdu. Z kolei jeżeli jeden kierowca dosiadzie się do pojazdu po kilku godzinach lub wysiadzie wcześniej przed zakończeniem danego zadania przewozowego, wówczas taki przewóz będzie traktowany jako przewóz w zaloge jednoosobowej. Wtedy do tego rodzaju transportu nie będzie można stosować wydłużonej zmiany roboczej oraz krótszego wymiaru odpoczynku dziennego.

▼ Różnice w wynagrodzeniu

Ciekawie prezentują się również zasady wynagradzania kierowców wykonujących przewóz w zaloge dwuosobowej. Analizując kwestie finansowe, właściciel/menedżer firmy transportowej przede wszystkim powinien pamiętać, że czas pracy kierowcy będącego pasażerem jest czasem dyżuru. Przepisy regulujące czas pracy kierowców przewidują dwa rodzaje dyżurów.

Pierwszy z nich to typowy dyżur polegający na oczekiwaniu na konieczność wykonywania pracy oraz poszczególne okresy zaliczane z mocy prawa do czasu dyżuru (art. 9 ust. 1 i 2 Ustawy o czasie pracy kierowców²). Z kolei drugi rodzaj dyżuru obejmuje właśnie czas nieprowadzenia pojazdu przez kierowcę jadącego „w zaloge”³. Przy czym okres spędzony obok prowadzącego pojazd należy wliczać do dyżuru niezależnie od tego, czy jest to przewóz „w zaloge” w rozumieniu wyżej omawianego Rozporządzenia (WE) nr 561/2006.

¹Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U.UE.L.2006.102.1).

²Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz. U. 2012 r., poz. 1155, z późn. zm.).

³Art. 9 ust. 3 Ustawy o czasie pracy kierowców.



Właściciel/
menedżer
może wybrać
co w przypadku
danego przewozu
będzie bardziej
opłacalne dla
przedsiębiorstwa:
wysłanie w trasę
jednego kierowcy
czy wykonanie
„przewozu
podwójnego”.

Dla określania zasad wynagradzania kierowców wykonujących „przewóz podwójny” wystarczy ustalenie, że co najmniej dwie osoby naprzemiennie prowadzą pojazd w określonym czasie. Nawet jeżeli środek transportu będzie kierowany przez dwie osoby tylko przez kilka godzin - przez te kilka godzin jeden pracownik powinien otrzymać wynagrodzenie za wykonywanie pracy (kierujący), a drugi za czas dyżuru (niekierujący).

Przewóz w załodze kilkuosobowej następuje tylko, gdy ciągnikiem siodłowym kieruje co najmniej dwóch kierowców i są oni obecni przez niemal cały czas prowadzenia środka transportu.

60 procent

Należy zatem określić, jaka powinna być wysokość wynagrodzenia dla kierowcy dyżurującego w czasie, kiedy pojazd prowadzi jego współpracownik. Takiemu dyżurującemu kierowcy przysługują pieniądze w kwocie określonej w przepisach o wynagradzaniu obowiązujących u danego pracodawcy. Tego rodzaju świadczenie nie może być jednak niższe niż połowa wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszerogowania pracownika, określonego stawką godzinową lub miesięczną.

Jeżeli wspomniany wyżej składnik nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania – osoba dyżurująca powinna otrzymać kwotę równą 60 procent wynagrodzenia⁴. Należy

koniecznie pamiętać przy tym, że do obliczenia należnej zapłaty za czas dyżuru, trzeba uwzględnić jedynie zasadnicze wynagrodzenie pracownika, nie wliczając dodatkowych składników takich jak premie czy prowizje.

Decyzja menedżera

Obliczając wysokość wynagrodzenia kierowcy za czas dyżuru podczas „przewozu podwójnego” warto także zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 roku. Sąd stwierdził, że dyżury przypadające w normalne godziny pracy kierowcy wynikające z obowiązującego go rozkładu podlegają wliczeniu do czasu pracy. Pracownik ma za nie prawo do normalnego wynagrodzenia bez dodatków przewidzianych w art. 9 ust. 6 Ustawy o czasie pracy kierowców.⁵ Wynagrodzenie za czas dyżuru będzie więc przysługiwało pracownikowi wykonującemu przewóz w załodze tylko wtedy, gdy pojedzie w kabinie nie prowadząc pojazdu poza obowiązującym go rozkładem czasu pracy.

Powyższe rozważania być może skłonią właściciela/menedżera firmy transportowej co w przypadku danego przewozu będzie bardziej opłacalne dla przedsiębiorstwa: wysłanie w trasę jednego kierowcy czy skorzystanie z możliwości wykonania „przewozu podwójnego”. Warto przy tym pamiętać rolę klientów, którym zależy na czasie, jakości i bezpieczeństwie przewozu. Czasem za takie elementy usługodawca jest w stanie zapłacić więcej. A firma działająca zgodnie z przepisami buduje swój pozytywny wizerunek także wśród potencjalnych kontrahentów.

⁴Art. 9 ust. 6 w zw. z ust. 5 Ustawy o czasie pracy kierowców.

⁵Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 r., sygn. akt II PK 116/11.

Czasem pojedyncza obsada będzie dla przedsiębiorcy bardziej opłacalna.

